

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. Sitnè hæc Christi præsentia sub speciebus, & unio cum iisdem
divisibiles, an indivisibilis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

toties interrumpatur hæc præsentia atque interrumpitur præsentia divisibilis adeoque infinites.

VII.

Debet præsentiam corporis Christi consistere punctis spatio præbatur exemplo durationis Angelica.

Rem hanc optimè declarat Suarez citatus exemplo durationis Angelicæ, quæ quia continua est, non partibus tantum temporis coexistit, sed punctis, alioqui non esset continua, sed singularibus instantibus interrupta. Quod hic dicitur de coexistentia durationis respectu punctorum temporis, ut sit continua, idem dici debet de præsentia Angeli vel corporis Christi respectu punctorum loci, quibus tam respondere debet, ut sit permanenter continua, quam duratio instantibus temporis, ut sit continua successivè.

VIII.

Præcipua ratio cur Christus sit sub indivisibilibus speciebus.

Ratio autem præcipua conclusionis est; ibi enim est corpus Christi post consecrationem, ubi antea erat aliquid substantiæ panis, sed sub indivisibilibus quantitatibus erat aliquid substantiæ panis, indivisibilia scilicet quibus partes panis inter se uniantur, & sine quibus substantia panis esset in omnes suas partes divisa; ergo etiam sub indivisibilibus quantitatibus est corpus & sanguis Christi, idque sive indivisibilia illa substantiæ panis dicantur panis, cum constant ex indivisibilibus materiæ & indivisibilibus formæ panis, sive tantum termini substantiæ panis; si enim sint panis, convertuntur per se in corpus Christi, si verò tantum vocentur termini, convertuntur saltem per concomitantiam; omnes enim partes converti nequeunt nisi una cum iis convertantur indivisibilia, ob rationes jam dictas.

IX.

Obicit Ergo sola panis superficies possit consecrari.

Dices: Ergo potest quis consecrare solam superficiem sine partibus. Primò, P. Suarez citatus putat, admissis indivisibilibus terminativis, hoc non repugnare. Secundò tamen, & forte melius dicit negari posse sequelam; indivisibile enim licet spectet ad constitutionem panis, non tamen est panis, nisi cum partibus, ac proinde nisi cum illis consecrari non potest, sicut materia circa quam, seu subiectum Baptismi est homo, & licet effectus Baptismi recipiatur in anima, hæc tamen sola baptizari non potest, & fortasse clariùs hoc constat in pane qui consistit ex aqua & farina, secundum multos, & tamen aqua sola consecrari non potest, potest tamen una cum farina, ut affirmant plurimi.

X.

Obicit Ergo divisa hostia Christi non præsentiam acquirat sub nova superficie terminativa.

Dices secundo: Hinc sequi, quando divisa hostia, pro una superficie continuativa emergunt duæ terminativæ, Christum amissa priori præsentia in illa superficie, acquirere duas novas in superficiebus jam emergentibus, quod tamen sine nova consecratione videtur fieri non posse. Respondetur primò, videri mihi probabile non debere necessariò reddi Christum postea præsentem his superficiebus, sed solum partibus illis & punctis supra quæ pronuntiabatur forma consecrationis, idemque puto dici posse quantumcumque vel dividantur species, vel denuo inter se uniantur, quod à fortiori dicerem, si species vini non consecrati unirentur speciebus vini consecrati.

XI.

Nonnulli tamen asserunt, vel in hoc esse incommodi, si Christus sub novis illis superficiebus reddatur præsentis.

Secundò responderi potest, quod cum Suario sectione illa tertia dicunt Recentiores aliqui, nullum esse inconveniens ut mutatis his indivisibilibus, Christus relicta præsentia quam sub illis habuit, statuat sub novis; hoc enim, inquiunt, naturali quadam sequela sit ad primam Christi collocationem sub speciebus; neque hoc censetur mutare præsentiam simpliciter, sed solum secundum quid, cum non occupet novum spatium, sed idem diverso modo terminatum.

SECTIO TERTIA.

Sitne hæc Christi præsentia sub speciebus, & unio cum iisdem divisibilis, an indivisibilis.

VOLUNT aliqui & præsentiam & unionem Christi cum speciebus esse omnino indivisibilem, & ex parte specierum & corporis Christi instar ubicationis Angelicæ in multorum sententiâ; unde, inquiunt, sicut hæc mutata vel minima parte spatii tota perit, & alia totalis emergit, ita ablata vel minima parte vel specierum, vel corporis Christi; tota, inquiunt, unio & præsentia destruitur, & illius loco alia totalis succedit.

Alii affirmant tam unionem hanc quam præsentiam, & actionem corporis Christi in Eucharistia productivam, esse divisibilem ex parte corporis Christi, ita ut alia sit pars unionis, & præsentia quæ terminatur ad manum, alia quæ ad pedem, caput, &c. sicque, inquiunt, si auferretur pars aliqua corporis Christi, non destrueretur tota unio, præsentia, vel actio, sed illa sola pars earum, quæ huic parti respondet: dicunt tamen hanc unionem, actionem, & præsentiam esse indivisibiles ex parte specierum, ita scilicet ut quavis minima pars unionis, quæ respicit unam solam partem corporis Christi, & divisibiliter respiciat omnes partes specierum, & consequenter indivisibiliter, cum constituat quamvis partem sub omnibus speciebus, unde minima parte specierum ablata dicunt perire totam illam unionem, & novam emergere, sicut qui unionem inter corpus & animam in homine ponunt spiritualement, & indivisibilem, dicunt ablata quavis parte corporis totam unionem deperdi, & aliam illius loco succedere.

Existimo tamen quoad actionem conservativam corporis Christi non esse indivisibilem, sed eandem qua conservatur Christi corpus in cælo; licet enim quoad species panis & vini cum auferretur subiectum, quod in genere causæ materialis concurrebat ad earum productionem, & conservationem, necessariò mutari debeat actio, & illas necesse sit conservari per actionem creativam; at verò circa corpus Christi nullum principium actionis tollitur, unde quamvis existat diverso modo in Sacramento, quam in cælo, hoc tamen non arguit debere mutari actionem, sed sufficit eidem actioni dari similem modum existendi, ei quam habet Christus ipse.

Verum quidem est, si diceremus, quod affirmant recentiores aliqui, nempe actionem productivam corporis Christi in Eucharistia esse simul unionem ejusdem cum speciebus, tunc necessariò deberet esse diversa, cum actio in cælo hoc non habeat, diversum autem prædicatum arguit entitatem diversam. Nullam tamen video necessitatem identificandi actionem cum unione, unde cum prior actio sufficiat ad id præstandum, ad quod requiritur actio, non est cur mutetur, sed solum ut addatur illud quod deest ad conversationem faciendam, nempe unio.

Quoad unionem verò, si terminaretur tantum ad partes corporis Christi, etsi nullam videam repugnantiam cur non possit esse indivisibilis licet diffundatur per spatium aliquod, ut ad latitudinem hostiæ, ita nec est ulla necessitas, etsi tantum ad

I. Dicunt nonnulli, unionem & præsentiam Christi sub speciebus, tam ex parte specierum, quam corporis Christi esse indivisibiles.

II. Aliorum opinio est, unionem & præsentiam, & actionem productivam corporis Christi, divisibilem esse ex parte corporis, indivisibilem vero ex parte specierum.

III. Actio conservativa corporis Christi in Eucharistia est divisibilis.

IV. Si actio conservativa corporis Christi identificaretur cum unione, non esset eadem cum actione in cælo.

V. Unio, si ad partes Christi corporis terminaretur, posset esse indivisibilis.

ad partes corporis Christi terminaretur, eam statuendi indivisibilem. Prima pars probatur; cum enim omnes partes corporis Christi sint diffuse per illud spatium, ubique habet suum terminum adæquatum. Secunda etiam pars constat: sicut enim sunt plures uniones totales possibiles inter eadem extrema, ut inter idem corpus & eandem animam, ita nulla apparet repugnantia, cur non sint possibiles uniones partiales inter eadem omnino extrema.

VI. Unio hac inter corpus Christi & species est ex parte specierum indivisibilis.

Tandem dico, hanc unionem esse divisibilem ex parte specierum, ita ut si tollatur una pars quantitatis vel alterius accidentis, non necessario perire debeat tota unio, sed illa solum ejus pars, quæ tali specierum parti responderet. Ratio est, quam fusè tradidi disp. 13. Physicorum, sect. 5. & 6. quia cum unio secundum omnes sit relatio transcendentalis per modum actualis exercitii ad suum terminum, implicat ut sit ibi ubi non est ejus terminus, cum ergo tota quantitas non sit in omni parte hostiæ consecratæ, nec potest in omni ejus parte esse tota unio, si quantitatem respiciat indivisibiliter, alioqui sicut in uno loco potest esse sine suo termino adæquato, ita & in uno tempore, saltem inadæquato, imo sicut potest in loco inadæquato esse sine termino totali, ita & sine omni termino, in quo loco sequeretur esse & non esse unionem, unio enim actu non uniens videtur quid omnino impossibile, cum omnes constituent modos tanquam actualia exercitia, & eorum entitatem dicant esse actum secundum: sed de hoc alibi.

VII. Obje. Si unio sit divisibilis ex parte corporis Christi, dabitur infinitus actus.

Dices, si hæc unio statuatur ex parte corporis Christi divisibilis, sequitur infinitum actu secundum partes determinatæ magnitudinis; cum enim sint in corpore Christi infinitæ partes, quæ omnes extenduntur per totam magnitudinem hostiæ, erunt etiam infinitæ partes unionis, æqualis magnitudinis cum hostiâ. Respondetur primò, vel ob hoc argumentum statui posse hanc unionem indivisibilem ex parte corporis Christi, ita ut licet sit diversitas in partibus unionis secundum diversitatem partium specierum, unaquæque tamen minima pars unionis terminetur ad totum Christum. Secundò dico, licet statuatur divisibilis unio ex parte Christi, ita ut sit diversa unio quæ terminatur ad unam partem & ad aliam, omnes tamen simul facere unam unionem totalem. Et quoad hoc eadem est difficultas de quantitate hostiæ, quæ secundum profunditatem dividi potest in infinitum, non tamen sunt ibi partes simpliciter infinitæ, quia sunt proportionales & communicantes, hæcque est difficultas continui, & rebus omnibus communis.

VIII. Dices: si Christus sit in hostiâ consecratâ indivisibiliter, sequitur nullam omnino illie esse ejus partem.

Objicies primò contra hanc indivisibilem presentiam Christi in Eucharistiâ; sequitur enim nullam esse Christi partem in hostiâ consecratâ, non manum, non caput, non oculum, &c. Probat sequela: Singulæ partes habent certam figuram, ut oculus est globosus, manus habet hanc, caput illam figuram, &c. at in Eucharistiâ omnia sunt penetrata, ergo nulla omnino est figura.

IX. Resp. Figuram esse duplicem, organicam & situalem.

Respondetur, figuram duplicem esse, organicam alteram, seu entitativam, alteram situalem, seu localem. Partes ergo corporis Christi in Eucharistiâ retinent priorem figuram, quæ nihil aliud est, quam talis dispositio, seu compositio partium in ordine ad se. Unde cum non discontinuentur ullæ partes corporis Christi per positionem sub speciebus, manet eadem figura or-

ganica, sicut & in manu extensa & plicata, in homine stante & sedente, &c.

Verum quidem est figuram situalem seu localem partium corporis non habere Christum in Eucharistiâ, cum illa connotet talem partium extensionem in ordine ad locum. Ideo verò adhuc retinent partes corporis Christi figuram entitativam seu organicam, quia retinet adhuc Christus partes entitativas taliter inter se connexas, ut potant talem situm; oculus exempli gratia in Eucharistiâ est circularis organicè, quia habet partes undique taliter distantes à centro, & quæ si suæ relinquerentur naturæ, in talem se situm redigerent.

X. Partes corporis Christi in Eucharistiâ non habent figuram situalem.

Objicies secundò: Si corpus Christi indivisibiliter statuatur sub speciebus, sequitur non magis distare unam partem ab aliâ, quam reliquas omnes, quod tamen videtur omnino falsum; magis enim distat pes à capite, quam collum vel humorus. Respondetur eodem modo, distinguendo duplicem distantiam, quantitativam & localem: hæc in eo consistit, quod partes occupent partes spatii, ita inter se localiter distantes: illa nihil aliud est quam quod inter unam partem & aliam tanta quantitas interjiciatur secundum naturalem illam compositionem, quanta sufficeret, si naturæ suæ relinqueretur ad tantum spatium replendum. Secunda ergo distantia reperitur inter partes corporis Christi in Sacramento, non prima.

XI. Dices: si Christus in Eucharistiâ sit sub Sacramento, omnes ejus partes equaliter inter se distant.

Quæres: Utrum corpus aliquod existens modo indivisibili, sicut existit corpus Christi in hoc Sacramento, possit dividi. Respondetur loquendo naturaliter, & de materiali divisione, quæque instrumento corporeo fiat ut cultro, vel alio hujusmodi, non posse. Nulla tamen est repugnantia, quo minus possit Deus discontinuationem unius partis ab aliâ efficere, lineam aliquam, vel superficiem destruendo, imò & cur nequeat aliquam partem annihilare, relictis reliquis.

XII. Corpus modo indivisibile existens non potest naturaliter dividi.

SECTIO QUARTA.

Quid sub speciebus ponatur ex vi verborum, quid per concomitantiam.

COCHLAUS libro secundo Miscellaneorum capite nono refert Lutherum prædictam distinctionem à Theologis passim usurpatam in hac materiâ, de iis scilicet rebus, quæ ex verborum, & quæ per concomitantiam in Sacramento ponuntur, risisse, & ut inanem planè ac inutilem rejecisse. Hæc tamen distinctio, non Theologorum tantum omnium autoritate, sed ipsius etiam Concilii Tridentini calculo est firmata; sessione enim decimâ tertiâ, capite tertio eam expressè tradit, ac sigillatim quid in hoc Sacramento ex vi verborum, quid per concomitantiam ponatur, exprimit. Quare, inquit Suarez hic, disp. 51. sect. 3. licet non sit manifesta hæresis dictam distinctionem negare, nullus tamen citra ingentem temeritatem, & gravem errorem illam negare potest.

Lutherus hanc distinctionem ut inanem & inutilem rejicit.

Ut ergo ad rem accedamus, in hoc Sacramento est totus Christus Deus homo, id est constans ex corpore & animâ, carne, sanguine simul cum quantitate, & aliis accidentibus, quæ vel localia non sunt, vel saltem peculiarem cum alio loco

II. Totus Christus, Deus & homo constans ex corpore & loco